

Andrej Hieng (1925-2000) je pisal krajše pripovedi, drame, radijske in televizijske igre ter romane. Objavljati je začel pri rosnih štirinajstih, Novele (1954) pa so bile prvi knjižni natis. Delo, v katerem je objavil kratkopripovedna besedila skupaj z Lojzeto Kovačičem in s Frančkom Bohancem, je slovenska literarna zgodovina postavila ob bok Pesmi štirih, saj je v njem moč zaznati premik v intimizem. Je prejemnik številnih nagrad: Gavellova nagrada, nagrada Prešernovega sklada, Prešernova nagrada za življenjsko delo, Župančičeva nagrada ... Leta 1994 pa je prejel tudi Delovo nagrado kersnik za roman **Čudežni Feliks**, ki je njegov peti in zadnji roman.

Kritike ob izidu romana so bile zelo dobre, kar pa je povsem razumljivo, saj je roman Čudežni Feliks **izjemno dovršeno in izpopolnjeno literarno delo**, ki je nastajalo skozi pripravljajno študijsko delo. Pisatelj je dejal: » *Za ta roman sem kar veliko presedel v knjižnici, ker sem moral toliko stvari pobrati iz časopisov. /.../ Pri vremenu sem se celo malo uštel in sem zadnji hip ugotovil, na primer, da je bil konec avgusta in september 1937 zelo deževen, jaz pa sem pisal o lepih sončnih dnevih* «.

Ne zgolj natančnost, podrobnost opisov, tudi polilingvistični zapisi dnevnika glavnega junaka **Feliksa**

in njegovo enciklopedično znanje pričajo o dovršenosti besedila, ki se približuje celo enciklopedičnem romanu. Sicer gre za

meščansko-družinsko zvrst romana

, razdeljen je na 28 poglavij, opisuje pa družino Kalmus-Missia. V njem z blago ironijo prikazuje (malo)meščanstvo, njihove navade in meščansko vzdušje.

Značaji oseb so večkrat prikazani humorno, skozi njihovo nenravnost, čudaštvo, večkrat skozi pripoved drugih oseb. Pripovedovanje je namreč prvo-, drugo- in tretjeosebno, večinoma slednje, avtor pa se izogiba avktorialnosti in se skriva za ironično distanco. Prav poseben pristop ima Hieng tudi do razkrivanja družbenih konotacij v romanu (sam je dejal, da jih ima od vseh besedil Feliks največ), saj jih ne prikaže neposredno, temveč zelo subtilno, previdno, prek metaforike in simbolike. Te družbene konotacije tičejo predvsem holokavsta, sistematičnega genocida, ki je bil, po mnenju Hienga, poglavitna groza druge svetovne vojne. Strah pred »rjavo nevarnostjo«, ki bo preplavila Evropo, se v romanu kaže na različnih mestih. Najmočnejše je izražena skozi Feliksa, ki je (pol)judovskega porekla in zato še posebej izpostavljen bližajoči se nevarnosti.

Čas dogajanja je večinoma postavljen v leto 1937; v romanu različne situacije orisujejo širjenje nacizma. Slednje se kaže v prodajanju slovenskih nepremičnin simpatizerjem nacizma, všitem kljukastem križu taksista Fonzija, pretepu v graški gostilni med sestankom domnevno oficirskega ruskega podpornega sklada in tamkajšnjimi pristaši nacizma ... Kraj dogajanja je

Prispeval Ana Pisar
Sreda, 24 Junij 2009 15:10

podeželsko slovensko mestece Š., v katerem živi družina Kalmus-Missia odrezana od družbe. V stiku so samo z mesarjem, s kaplanom, poštarjem, telefonskim monterjem in z nekaterimi ostalimi. Tega se zave tudi Erna, vendar šele takrat, ko se v hišo pokojnega strica naseli Feliks, ki pri 16-ih osiroti. Zdi se presenečena in malo zaprepadena, ko dojame, da je ob pogledu skozi okno Feliksove sobe prvič videla trg.

Ne zgolj družbene silnice (zunani vplivi), tudi skrhani družinski odnosi (notranji vplivi) močno vplivajo na značaje osebe. Hčeri, predvsem starejša Erna, sta kritični nad materinim promiskuitetnim obnašanjem, jo zaničujeta in večkrat spravljata v zadrego pred Feliksom, ko razkrivata njena ljubimkanja in ji očitata nezvestobo možu. Opazno je, da je materino pomanjkanje materinskega čuta pustilo temen pečat na obeh hčerah, saj sta si sestri v rivalskem odnosu. Mlajša Heda je zelo impertinentna, otročja, kasneje sicer postaja študiozna, vendar jo Ernina lepota in razumskost vedno zasenčita.

Še posebej zanimiv je moški lik Leonid Jurjevič Skobenski, ruski emigrant, dokaj eksaltirana oseba, ki večkrat na donkihotski način nasmeje bralca. Ni jasno, ali je resnično duševno bolan, zblaznel, ali zgolj preračunljiv. Je Štefanijin ljubimec, ki se od fejaškega življenja, hedonističnih nazorov umakne v asketsko življenje in vanj uvaja tudi Štefanijo. Razlogi zanj so prikazovanja pokojnega Kalmusa, kar zopet lahko interpretiramo z dveh zornih kotov – kot slabo vest ali igralsko domiselnost.

Različna tematika in motivika v romanu, predvsem svoboda, tujstvo, ahasverstvo (večno, begavo potovanje), holokavst, ljubezen, družinski odnosi, pa je speljana skozi vrsto različnih slogovnih in pripovednih postopkov: že omenjena prva-, druga- in tretjeosebna pripoved, notranji monolog, polpremi govor, simultanost časov, tok zavesti, opis, dnevniški zapis, poročilo, citati iz svetega pisma, dialog ... Barvitost in izjemnost pa je tudi v že omenjenih poliglotskih zapisih, saj je v romanu kar nekaj besedila tudi v tujih jezikih – ruščini, španščini, nemščini, italijanščini, hrvaščini, francoščini ...

Izpiljen slog, polilingvističnost, starinski in strokovni izrazi, natančno in celovito slikanje značajev, sporočilnost, subtilna poetičnost in raznolikost slogovnih ter pripovednih postopkov so vrline, ki roman Čudežni Feliks slikajo kot zahteven, a izjemen roman, vreden časa in truda. Naj vas poliglotski zapisi in nerazumljive besede ne prestrašijo, saj je razumevanje zgodbe povsem možno mimo njih.

Roman je posebej primeren za vse »besedosladoske«, poliglote, željne učenja novih besed in vse, ki radi posežejo po zahtevnejši literaturi.

OCENA: 9/10

Prispeval Ana Pizar
Sreda, 24 Junij 2009 15:10
